

Gäller för: Avdelning 23 NÄL

Giltig från: 2026-03-13

Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska

Giltig till: 2028-03-13

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Käkanomalioperationer – omvårdnadsrutin för barn och ungdomar

Målgrupp: Sjuksköterskor, barnsköterskor och undersköterskor på avdelning 23.

Vid inskrivning dagen innan operation

Inskrivning dagen innan operation sker ibland, framför allt när patienten och dennes anhöriga behöver få informationen till sig via tolksamtal. Efter att information givits och andra förberedelser är gjorda går patienten i regel hem på permission föra att sedan komma åter på operationsdagens morgon.

- Inskrivning i Melior och Elvis
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation. Tid för detta anges i pärmen ”Planerade inläggningar”.
- Informera om förloppet fram till utskrivning.
- Informera om dusch och hårtvätt enligt rutin.
- Informera om preoperativ fasta. För patienter upp till 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurgi, barn”. För patienter från 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurgi, vuxna”.
- Sätt pvk, emla 1–1,5 timma innan. Eventuella ordinerade prover tas i samband med pvk-sättning. Eventuella ordinerade prover tas i samband med pvk-sättning. Vid alla **maxillära osteotomier** skall blodgruppering samt Hb tas.
- Pvk:n kan med fördel sitta kvar när patienten går hem på permission, detta efter noggrann information till patient och anhörig kring hantering av pvk. I de fall där osäkerhet kring familjens förståelse för detta finns, får infart i stället sättas på operationsdagen. Då kan eventuella prover tas kapillärt.

Vid inskrivning på operationsdagen samt förberedelser operationsdagen

De patienter som skrivs in på operationsdagen skall anhörig ha ringt avdelningen kvällen innan operation, dels för att veta vilken tid de skall komma till avdelningen, dels för att få information kring preoperativ dusch på operationsdagens morgon, fasta, smycken etcetera.

Före operation

- Inskrivning i Melior och Elvis
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Tempkontroll
- Sätt pvk. Patienten skall vara emlad hemifrån. Om blodgruppering och Hb ej är tagna tas dessa i samband med detta.
- Id-band sätts på.
- Märk patientsängen med en namnetikett samt skicka med extra etiketter till operation. Se till att sänggrindar och hävert är monterade på sängen.
- Sätt upp håret i en fläta på barn och ungdomar med långt hår.
- Premedicinering ges enligt ordination- se anestesianteckning i Orbit. Har patienten sederats med Midazolam ska hon/han åtföljas av sjuksköterska till operation. Obs! Diklofenak ska ej ges som premedicinering på grund av blödningsrisk.
- Om antibiotika är ordinerat medskickas detta till operation.
- Fyll i checklisten i Orbit.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation i samband med ingreppet.

Efter operation:

- Kontrollera givna infusioner och mediciner och fortsatta ordinationer i Orbit samt om patienten har kissat, blött eller kräkts.
- Använd vätskelista och notera vätskeintag samt första urinportionen efter operationen.
- Ta även in VAS-skalan och smärtskatta direkt vid ankomsten till avdelningen och sedan kontinuerligt.
- **Det är inte ovanligt att patienten spottar blod.**

- **Höjd huvudända hjälper till att minska svullnaden efter operationen. Svullnaden ökar i regel på sig de första dygnet och kan sedan sitta i upp till två veckor.**
- **Patienten får dricka klara drycker första dygnet. Andra dygnet fritt flytande. Från tredje dygnet och fyra veckor framöver gäller passerad kost.**
- Patienten skall hållas under uppsyn under operationsdygnet.
- Ge regelbunden smärtlindring enligt ordination och /eller enligt PM ”Generella postoperativa ordinationer”.
- Ge antiemetika vid behov, se PM ”Generella postoperativa ordinationer”.
- PM ”Generella postoperativa ordinationer” gäller första postoperativa dygnet.

Dagen efter operation:

- Morgontemp och smärtstillande så tidigt som möjligt.
- Patienten får gå till lekterapi/skola om allmäntillståndet så medger.
- Utskrivning sker på förmiddagen om patientens tillstånd så tillåter.
- Dagen efter operationen ska patienten börja skölja munnen med Hexident eller likvärdigt preparat.
- Två dagar efter operationen är det okej att börja borsta tänderna med tandkräm.
- Till de som behöver ordnas intyg för vård av barn samt recept på smärtstillande under rondan med önh-läkare.
- Återbesök ombesörjes av utskrivande käkkirurg.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Avdelning 23 NÄL

Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-151

Version: 6.0

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-13